

Materials of International students conference

International students conference

"Digitalization is the
future of medicine"

ISSN 2181-7812

6 December, 2021

COVID-19 PANDEMIYASI DAVRIDA TELEMEDITSINANING DOLZARBLIGI MASALASI. Yo'ldoshbekova Sh., Kurbanova G.Ch.	365
Телемедицина- новый уровень лечебного процесса с применением IT-технологий. Сайдуллаев А., Исканджанова Ф.К.	367
EFFECTS OF PASSIVE SMOKING ON CHILDHOOD HEALTH. Sachin Kumar Baitha, Kardzhavova G.A. .	369
SHOSHILICH HOLATLARDA COVID-19 BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA LABARATOR KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING RETROSPEKTIV TAHLILI. Alimova U. O., Akbarova O'. A., PhD dotsent Qurbonova Z. Ch.	383
Ёшболалардасончуррасиниэртаташхислашвадаволаш. Сагираев Н.Ж. Сафаров Ш.Р....	385
GEMOTOLOGIK ANALIZATORLARDA UMUMIY QON TAHLILI KO'RSATGICHLARI IMKONIYATLARI. Berdiyarova Sh.Sh., Yusupova N.A., Yusupov Sh.S., Imomova L.Z.	386
НАШ ОПЫТ ХИРУРГИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЕ ПОВРЕЖДЕНИЙ РОТАТОРНОЙ МАНЖЕТЫ ПЛЕЧЕВОГО СУСТАВА. Комилжон М.М., Нурмамаатов Н.У., Аллатов Б.М., Турақулов А.А.....	390
Immun-mikritrombovaskulit bilan og'riqan bemorlarda Tomir-trombositargemostaz ko'rsatkichlarini laboratoriyaviy nazorati. Olimjonov J.T., Azimov E.R., dosent Kurbonova Z. Ch., professor Babadjanova SH. A.	392
OBSERVATION OF THE ETIOLOGICAL PATHOGENS OF COMMUNITY-ACQUIRED PNEUMONIA IN CHILDREN. Sachin Kumar Baith, Sayfiyeva M.N., Kardzhavova G.A.	395
Хирургическая коррекция нарушений органного крово-и лимфообращения при циррозе печени у детей. Неъматова М.М., Рахимов Б.Т.....	401
Пути улучшения лечения травм позвоночника в остром периоде травматической болезни. Худайбердиев К.Т., Давлатов Б.Н.	403
Qon bosimini oshishida Angiotenzin II ning ahamiyati. Yakubbayev A.Q., Burxanova D.S.	406
МАРКЕРЫ ВОСПАЛЕНИЯ ПРИ ПРОЛОНГИРОВАННОЙ НЕОНАТАЛЬНОЙ ГИПЕРБИЛИРУБИНЕМИИ У НОВОРОЖДЕННЫХ. Бобоева Н.Т., Мамирова Х.М., Юлдошева Т.Р.	407
ЭФФЕКТИВНОСТИ ТЕРАПИЯ ТРАНСКРАНИАЛЬНАЯ ЭЛЕКТРОСТИМУЛЯЦИЯ БОЛЬНЫХ С РЕЗИСТЕНТОМ ДЕПРЕССИИ. Ражапбаев И.Ш., Зулфқоров Х.З.....	409
Йўл-транспорт травматизмининг динамикада асосий кўрсаткичлари ва муаммолари. Мухсинов К.М., Бердибоев Ў.А., Аллатов Б.М., Нурматов Н.У.....	414
Самарқанд вилояти аҳолиси ўртасида травматизм динамикаси ва унинг тамойиллари. Бердибоев У.А., Тухтаев Х.А.....	415
Мотивация. Влияние мотивации на выздоровление пациентов. Абдуллаев А.У., Ш.А. Раупова	417
Мақаланың атауы: БАЛАЛАРДАҒЫ ГИЙЕНА-БАРРЕ СИНДРОМЫНДА ИММУНОГЛОБУЛИННИҢ ТИИМДІЛІГІ. Нұрәлім Мағжан Нұрланұлы	420
COVID-19 KASALLIGINING YENGIL VA O'RTACHA OG'IR DARAJALARINING PATOGENETIK XUSUSIYATLARI. ULARNI DIFFERENSIAL DIAGNOSTIKASIDA KOMPYUTER TOMOGRAFIYANING O'RNI. Sobirova S.Q., Xo'janiyazov A.D., Raximberganov S.R.....	423
EKU bo'lgan ayollarda kechki muddatidagi homila tashlashda trombofiliyaning roli. Urazova Sh. B., Saidjalilova D. D., Mirzayeva D. B., Ayupova D. A.	427

- 63 Gille T, Sesé L, Aubourg E, et al. The Affinity of Hemoglobin for Oxygen Is Not Altered During COVID-19. *Front Physiol.* 2021;12:578708. Published 2021 Apr 12. doi:10.3389/fphys.2021.578708
- 64 <https://doi.org/10.1590/S0100-879X2007000600004>
65. Leaderer, B.P., Stolwijk, J.A.J. & Zaganiski, R.T. Health benefits due to reductions of CO levels. *Environmental Management* **1**, 131–137 (1977). <https://doi.org/10.1007/BF01866103>
66. Buckler, Keith J; Turner, Philip J, [Oxygen sensitivity of mitochondrial function in rat arterialchemoreceptorcells](#)
[PubMed Central](#) , 2013-01-01
67. Park SY, Gifford JR, Andtbacka RH, et al. Cardiac, skeletal, and smooth muscle mitochondrial respiration: are all mitochondria created equal?. *Am J Physiol Heart Circ Physiol.* 2014;307(3):H346-H352. doi:10.1152/ajpheart.00227.2014.
68. Baker JS, McCormick MC, Robergs RA. Interaction among Skeletal Muscle Metabolic Energy Systems during Intense Exercise. *J Nutr Metab.* 2010;2010:905612. doi:10.1155/2010/905612.
69. carbon Monoxide Specifically Inhibits Cytochrome C Oxidase of Human Mitochondrial Respiratory Chain September 2003 *Pharmacology & Toxicology* 93(3):142-6 DOI:10.1034/j.1600-0773.2003.930306.x SourcePubMed Authors: Jose Ramon Alonso Hospital Clínic de Barcelona.
70. Hogan MC, Bebout DE, Wagner PD. Effect of increased Hb-O₂ affinity on VO₂max at constant O₂ delivery in dog muscle in situ. *J Appl Physiol* (1985). 1991 Jun;70(6):2656-62. doi: 10.1152/jappl.1991.70.6.2656. PMID: 1885462. 163(1):81-87.e1.
71. Breenfeldt Andersen A, Bejder J, Bonne T, Olsen NV, Nordsborg N. Repeated Wingate sprints is a feasible high-quality training strategy in moderate hypoxia. *PLoS One.* 2020;15(11):e0242439. Published 2020 Nov 13. doi:10.1371/journal.pone.0242439.
- 72 de Borba, A.T., Jost, R.T., Gass, R. *et al.* The influence of active and passive smoking on the cardiorespiratory fitness of adults. *Multidiscip Respir Med* **9**, 34 (2014). <https://doi.org/10.1186/2049-6958-9-34>
- 73 Michael Pittilo R. Cigarette smoking, endothelial injury and cardiovascular disease. *Int J Exp Pathol.* 2000;81(4):219-230. doi:10.1046/j.1365-2613.2000.00162.x.
74. <https://aklectures.com/lecture/respiratory-system/carbon-monoxide-and-hemoglobin>
75. Buttar HS, Li T, Ravi N. Prevention of cardiovascular diseases: Role of exercise, dietary interventions, obesity and smoking cessation. *Exp Clin Cardiol.* 2005;10(4):229-249.

**SHOSHILICH HOLATLARDA COVID-19 BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA
LABARATOR KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING RETROSPEKTIV
TAHLILI. Alimova U. O., Akbarova O` . A., PhD dotsent Qurbonova Z. Ch.**

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Toshkent, O'zbekiston

Annotation: Retrospective diagnosis (as well as retrodiagnosis or post-mortem diagnosis) is a modern knowledge, methods and classification of diseases of the disease after the death of the patient (sometimes in a historical person). Alternatively, it may be a more general attempt to give an ancient and unidentified plague or plague a modern name.

Key words: covid-19, biochemical analysis, d-dimer, C-reactive protein, lactate dehydrogenase (LDH)

Annotatsiya: Retrospektiv diagnostika (shuningdek, retrodiagnoz yoki o'limdan keyingi tashxis) - bemorning vafotidan keyin (ba'zan tarixiy shaxsda) kasallikning zamonaviy bilimlari, usullari va kasalliklari tasnifi. Shu bilan bir qatorda, bu qadimiy va noma'lum vabo yoki vaboga zamonaviy nom berishga umumiy urinish bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: Covid-19, biokimyoviy analiz, d-dimer, C-reaktiv oqsil, laktatdehidrogenaza (LDG)

COVID-19 qon-tomir, nafas, oshqozon-ichak, nerv, qon aylanish va immun sistemalariga ta'sir qiluvchi tizimli kasallik deb hisoblanadi (E. Driggin et al., 2020; M. N. Bangash, J. Patel, and D. Parekh, 2020; P. Mehta et al., 2020). Uxandagi retrospektiv tadqiqotlarda COVID-19 bilan vafot etgan 191 ta bemorlarda LDG, prokalsitonin, ferritin va IL-6 miqdorining qon zardobida yuqori bo'lganligi aniqlandi (F. Zhou et al., 2020). Vang va boshqalar tomonidan o'tkazilgan tadqiqotga ko'ra, LDG darajasining oshishi, shuningdek, O'RDS(O'tkir respirator distress sindrom) (C. Wu va boshq., 2020), intensiv terapiya va o'limga bo'lgan ehtiyoj (B. E. Fan va boshq., 2020) yuqori xavfi bilan bog'liq edi. Boshqa bir meta-tahlil shuni ko'rsatdiki, prokalsitonin qiymatlarining oshishi og'ir kasallik xavfining deyarli 5 baravar oshishi bilan bog'liq (G. Lippi va M. Plebani, 2020).

Yangi koronavirus infeksiyasi (COVID-19) yoki COVID-19 shubhasi bo'lgan bemorlarga tibbiy yordam ko'rsatishda klinik va laboratoriya ko'rsatkichlari dinamikasini baholash dori vositalarini o'z vaqtida yozib berish va ambulator davolanishni o'z vaqtida tuzatish uchun katta ahamiyatga ega.

Tashxis klinik tekshiruv, epidemiologik tarix ma'lumotlari va laboratoriya natijalari asosida belgilanadi. Barcha bemorlar shikoyatlarni, kasallik tarixini, epidemiologik tarixni batafsil baholashlari kerak. Bemorning ahvolidan og'irligini, shuningdek kasallikning etiologik va qo'shimcha laboratoriya diagnostikasini o'rnatish bilan to'liq fizik tekshiruvdan o'tish kerak. (https://uz.ert.wiki/wiki/Retrospective_diagnosis)

Tadqiqot materiallari va usullari. Toshkent tibbiyot akademiyasi klinikasida COVID-19 bilan davolangan 18-65 yosh oralig'idagi 200 ta bemor tekshirildi. Bemorlar quyidagi guruhlariga bo'lingan: 1-guruh 52 (26%) ta yengil darajadagi bemorlar, 2-guruh 84 (42%) ta og'ir darajadagi bemorlar, 3-guruh 64 (32%) ta og'ir darajadagi bemorlar. Nazorat guruhiga yoshi va jinsi mos 32 nafar sog'lom shaxslar olindi.

Usullari: biokimyoviy qon tahlili (D-dimer, umumiy oqsil), C-reaktiv oqsil, LDG, prokalsitoninni aniqlash.

Natija va xulosa. 1-guruh bemorlar tekshirilganda biokimyoviy qon tahlilida LDG(laktatdehidrogenaza) $220 \pm 4,5$ ed/l, C-reaktiv oqsil 50 ± 2 mg/l, prokalsitonin $0,1 \pm 0,01$ ng/ml, D-dimer 270 ± 2 ng/ml, umumiy oqsil 90 ± 3 g/l oshganligi aniqlandi. 2-guruh bemorlarda LDG 290 ± 3 ed/l, C-reaktiv oqsil 75 ± 2 mg/l, prokalsitonin $0,15 \pm 0,01$ ng/ml, D-dimer 290 ± 2 ng/ml, umumiy oqsil 95 ± 3 oshganligi aniqlandi. 3-guruh bemorlar tekshirilganda LDG 300 ± 3 ed/l, C-reaktiv oqsil 82 ± 1 mg/l, prokalsitonin $0,3 \pm 0,02$ ng/ml, D-dimer 310 ± 2 ng/ml, umumiy oqsil 99 ± 2 oshganligi aniqlandi. COVID-19 tashxisida biokimyoviy qon tahlilida LDG, C-reaktiv oqsil, prokalsitonin, D-dimer, umumiy oqsil miqdorini aniqlash muhim diagnostik ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. N. Zhu *et al.*, 'A Novel Coronavirus from Patients with Pneumonia in China, 2019', *N. Engl. J. Med.*, vol. 382, no. 8, pp. 727–733, Feb. 2020, doi: 10.1056/NEJMoa2001017.
2. E. Driggin *et al.*, 'Cardiovascular Considerations for Patients, Health Care Workers, and Health Systems During the COVID-19 Pandemic.', *J. Am. Coll. Cardiol.*, vol. 75, no. 18, pp. 2352–2371, 2020, doi: 10.1016/j.jacc.2020.03.031.
3. M. N. Bangash, J. Patel, and D. Parekh, 'COVID-19 and the liver: little cause for concern.', *lancet. Gastroenterol. Hepatol.*, vol. 5, no. 6, pp. 529–530, 2020, doi: 10.1016/S2468-1253(20)30084-4.
4. P. Mehta *et al.*, 'COVID-19: consider cytokine storm syndromes and immunosuppression.', *Lancet (London, England)*, vol. 395, no. 10229, pp. 1033–1034, 2020, doi: 10.1016/S0140-6736(20)30628-0.
5. Z. Wu and J. M. McGoogan, 'Characteristics of and Important Lessons From the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Outbreak in China: Summary of a Report of 72 314 Cases From the Chinese Center for Disease Control and Prevention.', *JAMA*, Feb. 2020, doi: 10.1001/jama.2020.2648.
6. G. Lippi and M. Plebani, 'Procalcitonin in patients with severe coronavirus disease 2019 (COVID-19): A meta-analysis.', *Clin. Chim. Acta.*, vol. 505, pp. 190–191, 2020, doi: 10.1016/j.cca.2020.03.004.
7. F. Zhou *et al.*, 'Clinical course and risk factors for mortality of adult inpatients with COVID-19 in Wuhan, China: a retrospective cohort study.', *Lancet (London, England)*, vol. 395, no. 10229, pp. 1054–1062, Mar. 2020, doi: 10.1016/S0140-6736(20)30566-3.
8. B. E. Fan *et al.*, 'Hematologic parameters in patients with COVID-19 infection.', *Am. J. Hematol.*, vol. 95, no. 6, pp. E131–E134, 2020, doi: 10.1002/ajh.25774.

+998900193933 uo.alimova@gmail.com
 +998979526406 akbarovaugiloy@gmail.com

**Ёшболалардасончуррасиниэртаташхислашвадаволаш. Сагираев Н.Ж. Сафаров Ш.Р.
 РеспубликашошилинттиббийёрдамилмиймарказиСурхондарёфилиали.**

ТошкентТиббиётАкадемиясиТермизфилиали

Муаммонинг долзарблиги: Ёш болаларда сон чурраси ўткир ичак тутилишини 5% ни ташкил этади. Ҳозирги кунга қадар сон чуррасини эрта ташхислаш ва дифференциал диагностикаси долзарблигича қолмоқда.

Мақсад: Ёш болаларда сон чурраси касалликнинг эрта ташхислашни ривожлантириш ва асоратларини камайтириш.

Материал ва текширув усуллари: Республика шошилинт тиббий ёрдам маркази Сурхондарё филиалида 2017-2021 йиллар давомида сон чурраси билан 13 ёш болалар стационар даволанишда бўлди. Уларнинг орасида 3 (23%) ўғил болалар, 10 (77%) қиз болалар; 7 ёшгача бўлган болалар-1 (8%), 7-14 ёшдаги болалар-10 (77%), 14 ёшдан катта болалар -2 (15%) ташкил этди. Сон чуррасиклиник манзараси билан 6 соатгача муддат билан 4 (31%), 6-24 соатгача- 6 (46%), 24 соатдан сўнг-3 (23%) болалар мурожаат қилишган. Кеч келиши сабаблари бирламчи тиббий курикни оксокланиши. Дифференциал диагностикасида сон чурраси билан фарклашда консерватив усуллардан кул билан чуррани корин бушлигига тугирлаб юбориш, чов лимфа тугунларининг хар хил